

netop for Landbruget, som vi jo særlig have for Øje her i Lovforslaget, at lade een Generation optage Laan, som fuldstændig væltes over paa Efterkommerne; Laanene ville let komme til at blive et Forbrug en Gang for alle og derefter en Lyngde for Agerbruget.

Fra en mildere Form er Princippet, som jeg betæmper og tidligere har betæmpet, efterhaanden vokset, indtil det her i Lovforslag har naaet sit Højdepunkt, og det er et populært Princip, om jeg maa bruge det Udtryk, saaledes at sthyde over paa Fremtiden og at gøre Gæld uden at tænke paa at betale den. Men jeg er overbevist om, at det var et langt sundere Princip, som jeg kan huske fra mine unge Dage, at man, naar man havde Gæld paa Ejendom, snarest mulig satte al Kraft ind paa at faa den afbetalt. Jeg kan huske fra en tredive Aar efter længere tilbage, at man i Sylland endogsaa drev det til den Yderlighed — og det tror jeg ikke var uheldigt for den daværende Bondestand — at man forholdsvis vilde betale mindre for en Gaard, paa hvilken der laa faste Jødelser, faste Afgifter, en usædvanlig Afgift, f. Eks. en saadan, der var lagt paa en Arvesæstegaard som aarlig Afgift, Kanon og den Slags Ting, idet man sagde, at den var ikke saa god som en Ejendomsgaard med samme Indtægt, fordi ved en fuld Ejendomsgaard kunde man dog betale Gælden af. Dette var naturligvis noget overdrevent, men Princippet, at man skulde søge at betale sin Gæld snarest muligt, var dog efter min Mening langt sundere, end den senere Opfattelse, at man skal holde sig til, hvad der er bekvemlest den Dag i Dag.

Lige saa lidt som de Betæneligheder, jeg ved tidligere Vælsigheder har ytret haade her og andensteds om denne Tendens i vore Kreditforeningslove til saaledes at sthyde Gældens Afbetaling saa langt ud i Fremtiden som muligt, have faaet nogen virkelig Betydning derved, at min Opfattelse er gaaet over i Blodet paa andre, lige saa lidt tror jeg, at det, jeg i Dag udtaler, vil faa nogen større Betydning; men jeg føler det nødvendigt for mig nu atter at gøre opmærksom paa, hvad der er min Opfattelse af et godt Kreditvæsen for de faste Ejendommes Bedkommende, og hvad jeg tror ogsaa maa arbejdes sig frem, hvis man skal komme til virkelig sunde økonomiske Tilstande. Derimod haaber jeg, at mine Ord dog maatte allerede med Henhyn til denne Lov kunne faa nogen Betydning, nemlig derved, at Princippet om Ikke-Tilbagebetaling blev modereret ved Tilføjelsen af en Regulator. Denne Regulator kunde nemlig tænkes ved en Bestemmelse om, at de Ejendomme, i hvilke der saaledes bliver optaget Laan indtil en Tredjedel af deres

Værdi, skulde til visse Tider f. Eks. hvert 10de Aar, for ikke at nævne et mindre Tidsrum, som man maatte ville synes var urimeligt, underkastes ny Takstation og derefter den afdragsfri Tredjedel reguleres efter den ny Takstation. Det er jo nemlig saaledes ved de væskende Konjunkturer og de mangelfulde Takstationer, som, særlig i Tider, hvor man er tilbøjelig til at overburdere Værdierne, at Tilstanden kan blive den, at Tredjedelen af den først stedfundne Takstation efter nogle Aars Forløb slet ikke er saa overordentlig meget over, hvad Ejendommen virkelig er værd. Jeg kan huske for en halv Snes Aar siden, at en Ejendom blev takseret efter de samme Regler, som følges ved alle andre Kreditforeningslaan, til en Værdi, som senere, da det viste sig, at vedkommende ikke kunde bestaa, og den maatte overtages af en Prioritetshaver, maatte overtages for under Halvdelen, for henimod de to Femtedele af Vurderingsbeløbet, og jeg føler mig overbevist om, at det ikke er en ren Fantasi, naar jeg siger, at det kunde være muligt, at vedkommende, som maatte overtage Ejendommen, i dette Øjeblik meget gerne vilde stille sig af med den, naar han havde en solid Køber, som vilde tage den for en Tredjedel af det, som den i Begyndelsen af Aarene førststhyde var vurderet for. Jeg tror derfor, det i alle Tilfælde vilde være ønskeligt, naar man gaar ind paa et saadant Princip som her, hvor der bliver Tale om aldeles uopstigelige Laan, at de saa dog reguleres paa den Maade, at Ejendommene med visse Mellemrum, mindst f. Eks. hvert tiende Aar, skulle underkastes ny Takstation, og den afdragsfri Tredjedel derefter reguleres. Allerhelst vilde jeg naturligvis have det som nylig omtalt, at man aldeles gik bort fra det Princip, at Nutiden intet eller saa lidt som muligt skal betale og Fremtiden derimod bære Byrderne, og derimod gik over til et helt andet Princip, nemlig at betale mindst 2 pCt. Afdrag om Aaret, ligesaa Begyndelsen af og til Gengæld blive fri for Renter af den Del, som er betalt, altsaa med stadig synkende Rente. Da jeg imidlertid ikke for Tiden haaber at kunne opnaa noget saadant, har jeg ikke villet undlade at gøre opmærksom paa, hvad jeg i denne Lov vil kalde mit subsidiære Forslag.

Judenrigsministeren (Singers Lev):

Det Spørgsmaal, som den ærede Taler rørte ved, er i og for sig meget interessant. Det er med andre Ord Spørgsmaalet om, hvorvidt en vis Del af Kreditforeningslaanet bør blive staaende fast, uamortifabelt. Jeg